

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

**РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ
ДІЯЛЬНОСТІ ЛІЦЕНЗІАТІВ НКРЕКП
У СФЕРІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ
ЗА 2020 РІК**

2021 РІК

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІЦЕНЗІАТІВ НКРЕКП У СФЕРІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ ЗА 2020 РІК

Відповідно до вимог Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) Регулятор здійснює моніторинг функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, зокрема моніторинг діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії (далі - сфера теплопостачання) суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках (далі – Моніторинг), в обсягах понад рівні, встановлені Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання, затвердженими постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 308 (далі – Ліцензійні умови).

Результати Моніторингу (крім виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях, когенераційних установках та установках з використанням альтернативних джерел енергії) підготовлено на виконання вимог пункту 5 частини першої статті 24 Закону про НКРЕКП, постанови НКРЕКП від 14.09.2017 № 1120 «Про затвердження Порядку здійснення Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, моніторингу ринків у сферах енергетики та комунальних послуг» та постанови НКРЕКП від 23.12.2020 № 2524 «Про затвердження Інструкції зі здійснення моніторингу у сфері теплопостачання».

Інформація за результатами Моніторингу сформована на основі даних актів перевірок, складених в ході здійснення заходів державного нагляду (контролю) за господарською діяльністю ліцензіатів НКРЕКП, та на підставі даних звітів ліцензіатів НКРЕКП за формами звітності, затвердженими постановами НКРЕКП від 31.05.2017 № 717 «Про затвердження Правил організації звітності, що подається суб'єктами господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Правила № 717), від 15.02.2019 № 209 «Про затвердження форм звітності НКРЕКП № 15-НКРЕКП-теплопостачання (річна) «Звіт щодо показників безперервності теплопостачання та якості теплової енергії» та № 16-НКРЕКП-теплопостачання (квартальна) «Звіт щодо показників комерційної якості надання послуг у сфері теплопостачання» та інструкцій щодо їх заповнення». Отримані дані можуть бути змінені (відкориговані) респондентами звітності після завершення періоду моніторингу.

При цьому, посадові особи, які підписали звіти, відповідають за достовірність, повноту і своєчасність подання даних відповідно до законодавства України¹.

¹ у разі якщо у звітах виявлено помилки за результатами проведення перевірок контролюючих органів чи відбулись зміни даних у фінансовій або статистичній звітності, їх виправлення здійснюються у звітах за відповідний період, а також у наростаючих підсумкових даних звітів наступних звітних періодів, та мають бути відображені в поясненнях до звіту. Виправлені звіти надсилаються ліцензіатом на електронні адреси НКРЕКП і ТП НКРЕКП та на паперових носіях окремим листом з відповідними обґрунтованими поясненнями причин внесених змін з наданням підтверджуючих документів (акт перевірки, уточнена звітність, надана до відповідного органу тощо).

ЗМІСТ

1. ТАРИФИ НА ТЕПЛОВУ ЕНЕРГІЮ, ЇЇ ВИРОБНИЦТВО, ТРАНСПОРТУВАННЯ, ПОСТАЧАННЯ, НА ПОСЛУГУ З ПОСТАЧАННЯ ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ ТА ПОСЛУГУ З ПОСТАЧАННЯ ГАРЯЧОЇ ВОДИ.....	4
1.1. Рівень тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, на послугу з постачання теплової енергії та послугу з постачання гарячої води за категоріями споживачів.....	4
1.2. Структура тарифів на теплову енергію та послугу з постачання гарячої води за складовими.....	8
1.3. Рівень розрахунків споживачів за теплову енергію, послугу з постачання теплової енергії та послугу з постачання гарячої води.....	9
1.4. Аналіз структури тарифів на теплову енергію, на послугу з постачання теплової енергії та послугу з постачання гарячої води.....	10
2. РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ	11
2.1. Інформація щодо схвалених інвестиційних програм ліцензіатів НКРЕКП у сфері теплопостачання.....	11
2.2. Інформація щодо рівня виконання та структури заходів схваленої інвестиційної програми, у тому числі з урахуванням фактичних джерел фінансування інвестиційних програм, приведених до фактичних обсягів корисного відпуску теплової енергії, за звітний період.....	12
3. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЩОДО НАДІЙНОСТІ ТА БЕЗПЕРЕБІЙНОСТІ ВИРОБНИЦТВА, ТРАНСПОРТУВАННЯ, ПОСТАЧАННЯ, ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ, СТАНДАРТІВ ТА ВИМОГ ДО ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ.....	15
3.1. Показники безперервності теплопостачання та якості теплової енергії (кількість та тривалість перерв у виробництві, транспортуванні та постачанні теплової енергії).....	15
3.2. Показники комерційної якості надання послуг у сфері теплопостачання (кількість та відсоток випадків надання послуг з перевищенням строків, визначених чинним законодавством).....	16
4. ВИКОНАННЯ ЛІЦЕНЗІАТАМИ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНОДАВСТВА.....	18
4.1. Кількість та типи порушень законодавства ліцензіатами НКРЕКП.....	18
4.2. Показники технічної якості з виробництва, транспортування теплової енергії.....	19
4.3. Динаміка обсягів реалізації теплової енергії споживачам.....	20

5. ДОТРИМАННЯ ЛІЦЕНЗІЙНИХ УМОВ.....	23
5.1. Кількість порушень ліцензійних умов.....	23
5.2. Типи порушень ліцензійних умов, а саме порушення організаційних, кадрових, технологічних вимог до провадження господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.....	23
6. РІВЕНЬ ПРОЗОРОСТІ.....	23
6.1. Кількість порушень щодо вчасності здійснення публікацій інформації, передбаченої чинним законодавством.....	23
6.2. Кількість порушень щодо повноти інформації, що підлягає публікації.....	23
7. ПРОЯВИ ПЕРЕХРЕСНОГО СУБСИДЮВАННЯ.....	24
8. СТАТИСТИКА СКАРГ СПОЖИВАЧІВ.....	24

1. ТАРИФИ НА ТЕПЛОВУ ЕНЕРГІЮ, Ї ВИРОБНИЦТВО, ТРАНСПОРТУВАННЯ. ПОСТАЧАННЯ, НА ПОСЛУГУ З ПОСТАЧАННЯ ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ ТА ПОСЛУГУ З ПОСТАЧАННЯ ГАРЯЧОЇ ВОДИ

1.1. Рівень тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, на послугу з постачання теплової енергії та послугу з постачання гарячої води за категоріями споживачів

1.1.1. Рівень тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання

Державна політика, зокрема у сферах теплопостачання та надання комунальних послуг, базується на принципах забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що провадять господарську діяльність у вказаних сферах, на умовах самофінансування та досягнення рівня економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво.

Відповідно до Закону про НКРЕКП, Закону України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» та Закону України «Про теплопостачання» НКРЕКП, згідно з покладеними на неї завданнями, зокрема, встановлює тарифи на теплову енергію та комунальні послуги суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких здійснюється НКРЕКП, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу.

У частині державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання у сфері комунальних послуг НКРЕКП забезпечує формування цінової і тарифної політики, зокрема у сфері комунальних послуг, керуючись вимогами чинного законодавства, якими, зокрема визначено, що встановлення економічно обґрунтованих тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання та відповідні комунальні послуги на рівні, який покриває економічно обґрунтовані витрати їх собівартості, є вимогою чинного законодавства. Зокрема статтею 20 Закону України «Про теплопостачання» та статтею 10 Закону України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» визначено, що тарифи на теплову енергію повинні враховувати собівартість теплової енергії і забезпечувати рентабельність суб'єкта господарювання. Тарифи на комунальні послуги суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих планованих витрат на їх виробництво з урахуванням планованого прибутку. Встановлення тарифів нижче розміру економічно обґрунтованих витрат не допускається.

На сьогодні порядок формування та процедура встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, які є ліцензіатами НКРЕКП, визначено Порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженим постановою НКРЕКП від 25.06.2019 № 1174, Процедурою встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, затвердженою постановою НКРЕКП від 31.03.2016 № 528.

Формування тарифів на теплову енергію здійснюється шляхом визначення вартості виробництва, транспортування та постачання.

Тариф на теплову енергію складається з:

- тарифу на виробництво теплової енергії;
- тарифу на транспортування теплової енергії;
- тарифу на постачання теплової енергії.

Формування тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії здійснюється з урахуванням витрат за кожним видом ліцензованої діяльності, облік яких ведеться окремо.

Тарифи формуються для таких категорій споживачів:

- населення;

- бюджетні установи;
- інші споживачі;
- релігійні організації (крім обсягів, що використовуються для провадження виробничо-комерційної діяльності).

Тарифи для кожної категорії споживачів визначаються на підставі економічно обґрунтованого розподілу витрат, пов'язаних з виробництвом, транспортуванням та постачанням теплової енергії.

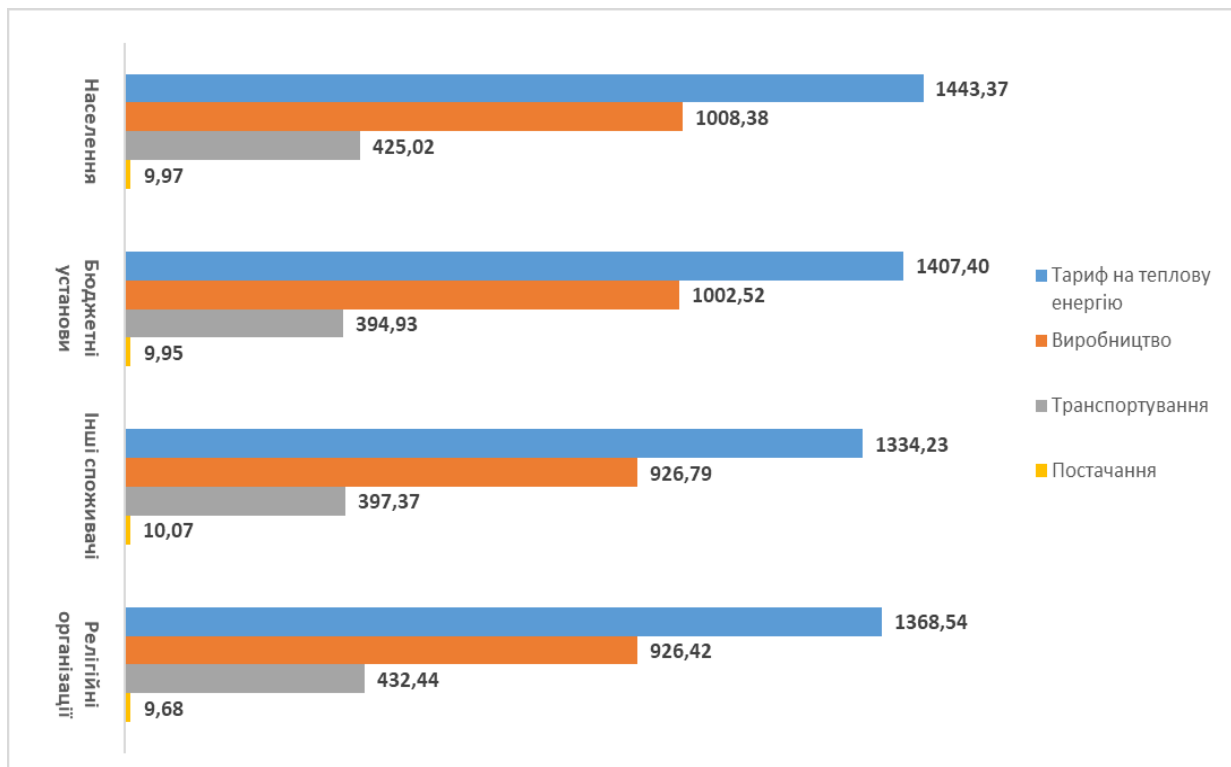

Рис. 1.1. Середньозважений рівень тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання (станом на 31.12.2020), грн/Гкал (без ПДВ).

У розрізі ліцензіатів НКРЕКП, які здійснюють діяльність з виробництва та/або транспортування та/або постачання теплової енергії станом на 31.12.2020 тарифи на теплову енергію становлять:

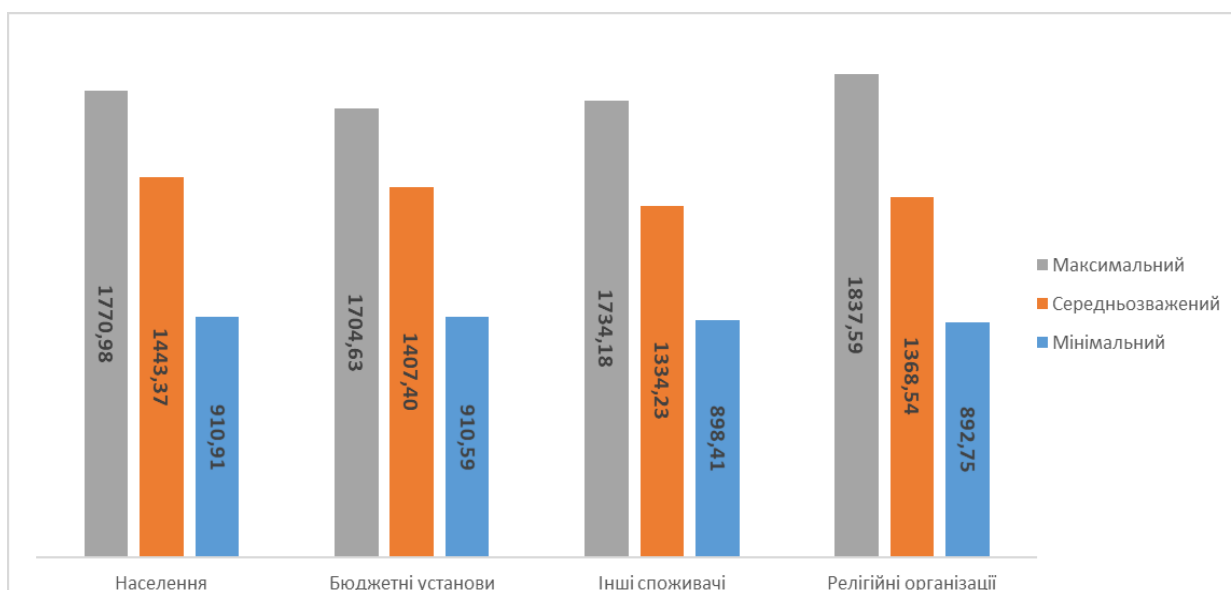

Рис. 1.2. Мінімальний, середній та максимальний тариф на теплову енергію, грн/Гкал (без ПДВ)

для потреб населення мінімальний – 910,91 грн/Гкал (без ПДВ), середньозважений – 1443,37 грн/Гкал (без ПДВ), максимальний – 1770,98 грн/Гкал (без ПДВ);
 для потреб бюджетних установ мінімальний – 910,59 грн/Гкал (без ПДВ), середньозважений – 1407,40 грн/Гкал (без ПДВ), максимальний – 1704,63 грн/Гкал (без ПДВ);
 для потреб інших споживачів мінімальний – 898,41 грн/Гкал (без ПДВ), середньозважений – 1334,23 грн/Гкал (без ПДВ), максимальний – 1734,18 грн/Гкал (без ПДВ);
 для потреб релігійних організацій мінімальний – 892,75 грн/Гкал (без ПДВ), середньозважений – 1368,54 грн/Гкал (без ПДВ), максимальний – 1837,59 грн/Гкал (без ПДВ).

1.1.2. Рівень тарифів на послугу з постачання теплової енергії

З 1 травня 2019 року в повному обсязі введено в дію Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон по ЖКП), яким визначено, зокрема нову класифікацію житлово-комунальних послуг, нову систему взаємовідносин, що виникатимуть у процесі надання та споживання цих послуг, передбачено різні моделі договірних відносин у сфері комунальних послуг, а також визначено особливості укладання, зміни і припинення договорів про надання комунальних послуг у багатоквартирному будинку.

Відповідно до статті 12 Закону про ЖКП надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.

Відповідно до статті 21 Закону по ЖКП тариф на послугу з постачання теплової енергії дорівнює тарифу на теплову енергію для споживачів відповідної категорії, який визначається як сума тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії з урахуванням податку на додану вартість.

Довідково: відповідно до законодавства, виконавці послуг можуть застосовувати як одноставкові, так і двоставкові тарифи на послугу з постачання теплової енергії.

Протягом березня – вересня 2020 року, на засіданнях НКРЕКП, які проходили у формі відкритих слухань ліцензіатам НКРЕКП у сфері теплопостачання було встановлено за новою методологією тарифоутворення економічно обгрунтовані тарифи на послугу з постачання теплової енергії. Крім того, протягом 2020 року НКРЕКП відповідно до вимог законодавства здійснювала коригування тарифів на послугу з постачання теплової енергії одночасно зі зміною тарифів на теплову енергію.

Тарифи на послугу з постачання теплової енергії станом на 31.12.2020 визначені відповідно до Порядку формування тарифів на послугу з постачання теплової енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 18.02.2020 № 416 та Процедури встановлення тарифів на послугу з постачання теплової енергії, затвердженої постановою НКРЕКП від 18.02.2020 № 417 (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Середньозважений рівень тарифів на послугу з постачання теплової енергії (станом на 31.12.2020), грн/Гкал (з ПДВ).

1.1.3. Рівень тарифів на послугу з постачання гарячої води для споживачів, які отримують її без використання індивідуальних теплових пунктів (ІТП)

Тарифи на послугу з постачання гарячої води формуються окремо для:

- споживачів, які отримують послугу без використання ІТП, який перебуває на балансі або у власності, або в користуванні виконавця послуги;
- споживачів, які отримують послугу з використанням ІТП, який перебуває на балансі або у власності, або в користуванні виконавця послуги.

Формування тарифів на послугу з постачання гарячої води здійснюється з урахуванням розподілу витрат за кожним видом ліцензованої та неліцензованої діяльності (зокрема з надання послуг з постачання теплової енергії та/або постачання гарячої води), облік яких ведеться виконавцем послуги окремо.

Тариф на послугу з постачання гарячої води для споживачів, які отримують її без використання індивідуальних теплових пунктів включає наступні витрати:

витрати на теплову енергію для надання послуги з постачання гарячої води на рівні вартості теплової енергії відповідно до встановлених НКРЕКП тарифів на теплову енергію виходячи з необхідних планованих обсягів надання послуги з постачання гарячої води для забезпечення кількісних і якісних показників послуги;

витрати на питну воду для надання послуги з постачання гарячої води.

Формування тарифів на послугу з постачання гарячої води для ліцензіатів НКРЕКП здійснюється відповідно до Порядку формування тарифів на послугу з постачання гарячої води затвердженого постановою НКРЕКП від 08.04.2020 № 767 та Процедури встановлення тарифів на послугу з постачання гарячої води, затвердженої постановою НКРЕКП від 08.04.2020 № 768.

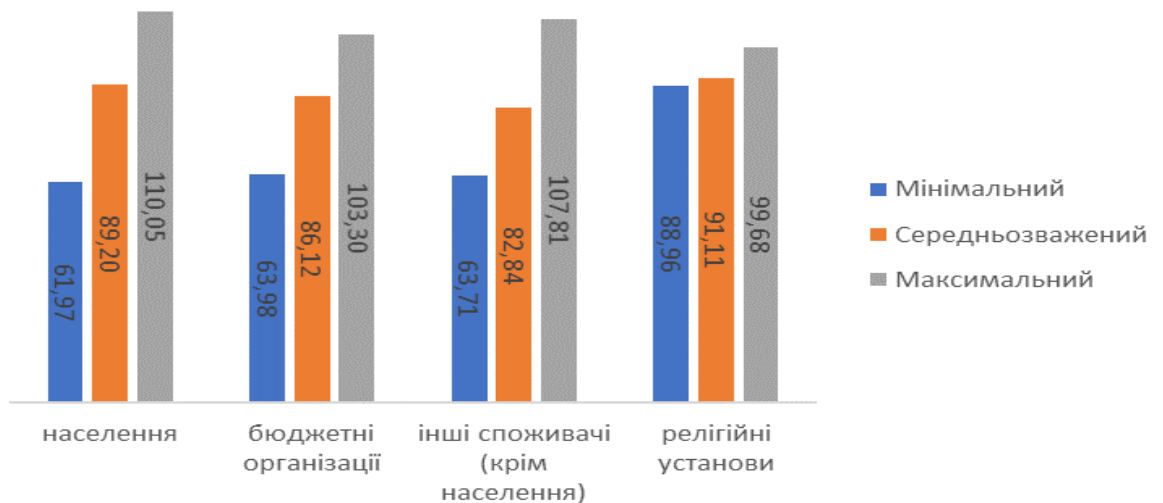

Рис. 1.4. Мінімальний, середньозважений та максимальний тарифи на послугу з постачання гарячої води для споживачів, які отримують її без використання ІТП (станом на 31.12.2020), грн/м³ (з ПДВ).

Станом на 31.12.2020 для ліцензіатів НКРЕКП склались наступні рівні тарифів на послугу з постачання гарячої води для споживачів, які отримують її без використання індивідуальних теплових пунктів:

для потреб населення: мінімальний – 61,97 грн/м³ (з ПДВ), середньозважений – 89,20 грн/м³ (з ПДВ), максимальний – 110,05 грн/м³ (з ПДВ);

для потреб бюджетних установ: мінімальний – 63,98 грн/м³ (з ПДВ), середньозважений – 86,12 грн/м³ (з ПДВ), максимальний – 103,30 грн/м³ (з ПДВ);

для потреб інших споживачів: мінімальний – 63,71 грн/м³ (з ПДВ), середньозважений – 82,84 грн/м³ (з ПДВ), максимальний – 107,81 грн/м³ (з ПДВ);

для потреб релігійних організацій: мінімальний – 88,96 грн/м³ (з ПДВ), середньозважений – 91,11 грн/м³ (з ПДВ), максимальний – 99,68 грн/м³ (з ПДВ).

1.2. Структура тарифів на теплову енергію та послугу з постачання гарячої води за складовими

Дані щодо структури середньозважених тарифів на теплову енергію за категоріями споживачів станом на 31.12.2020 для ліцензіатів НКРЕКП, грн/Гкал (без ПДВ) наведені на рис. 1.5.

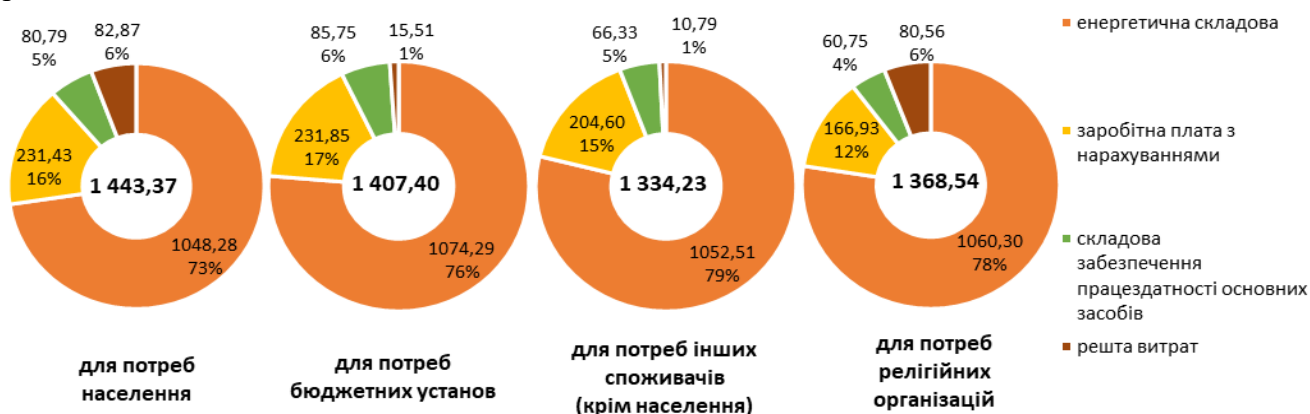

Рис. 1.5. Структура середньозважених тарифів на теплову енергію за категоріями споживачів станом на 31.12.2020 для ліцензіатів НКРЕКП, грн/Гкал (без ПДВ)

Структури середньозважених тарифів на послугу з постачання гарячої води для споживачів, які отримують її без використання ІТП наведено на рис. 1.6.

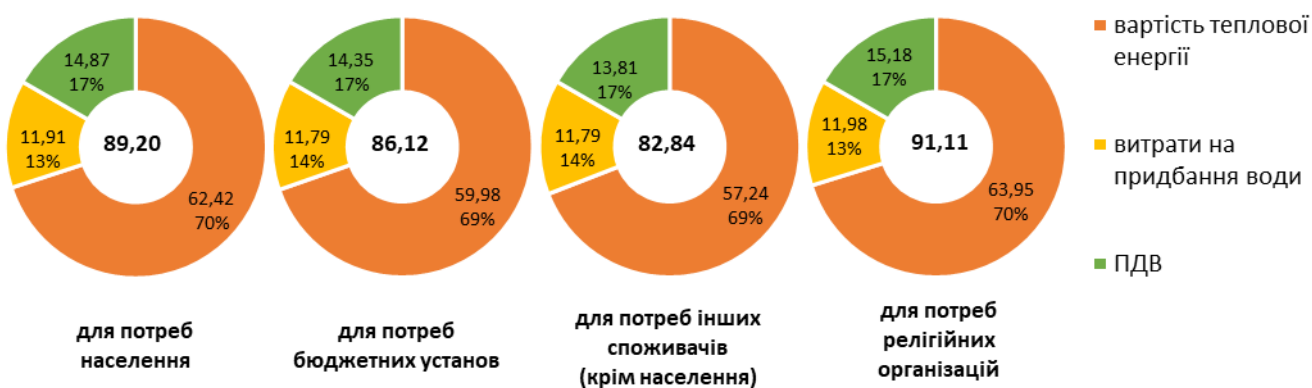

Рис. 1.6. Структура середньозважених тарифів на послугу з постачання гарячої води за категоріями споживачів, які отримують її без використання ІТП, грн/м³ (з ПДВ).

1.3. Рівень розрахунків споживачів за теплову енергію, послугу з постачання теплової енергії та послугу з постачання гарячої води

За результатами здійсненого моніторингу, середньозважений рівень розрахунків споживачів за спожиту теплову енергію, відповідні комунальні послуги та послуги з транспортування теплової енергії за 2020 рік склав 89,2 %, з них за категорією споживачів:

- «населення» - 88,6 %;
- «бюджетні організації» - 96,1 %;
- «релігійні організації» - 92,5 %;
- «інші споживачі» - 91,0 %;
- за послуги з транспортування теплової енергії – 30,0 %.

При цьому, найвищий рівень розрахунків споживачів у досліджуваному періоді визначено у Таблиці 1.1:

Найменування суб'єкта господарювання	Усього за спожиту теплову енергію, відповідні комунальні послуги та послуги з транспортування теплової енергії	З них:			
		населення	бюджетні організації	релігійні організації	інші споживачі
ТОВ фірма «ТехНова»	102,8%	103,0%,	105,0 %,	109,2 %	98,1 %
ПрАТ «Миколаївська теплоелектроцентрально»	99,8%	100,9%	98,7%		88,7%
КП «Теплоенерго» Дніпровської міської ради	97,3%	95,6%	107,5%	99,9%	90,0%

Одночасно, найнижчий рівень розрахунків споживачів у досліджуваному періоді визначено у Таблиці 1.2:

Найменування суб'єкта господарювання	Усього за спожиту теплову енергію, відповідні комунальні послуги та послуги з транспортування теплової енергії	З них:			
		населення	бюджетні організації	релігійні організації	інші споживачі
ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго»	71,8%	82,2%	42,3%		71,2%
КП «Теплопостачання міста Одеси»	78,0%	76,4%	83,7%	78,2%	84,9%

1.4. Аналіз структури тарифів на теплову енергію, на послугу з постачання теплової енергії та послугу з постачання гарячої води

Тарифи на теплову енергію для кожного Ліцензіата є різними і залежать від багатьох факторів, зокрема: виду палива та структури виробництва (виробництво теплової енергії на котельнях, ТЕЦ, ТЕС, КГУ, виробництво на альтернативних джерелах), стану магістральних і місцевих (розподільчих) теплових мереж, втрат теплової енергії в мережах та інших факторів.

На сьогодні виробництво теплової енергії, зокрема для потреб населення, переважно більшістю теплопостачальних організацій здійснюється з використанням природного газу, від ціни на який безпосередньо залежить рівень тарифів на теплову енергію.

Для ліцензіатів НКРЕКП витрати на паливо, покупну теплову енергію, вартість виробництва теплової енергії власними ТЕЦ та КГУ у структурі тарифів на теплову енергію становлять близько 70 %, тому найсуттєвішим фактором впливу на рівень тарифів на теплову енергію для потреб населення та, відповідно, на комунальні послуги є ціна на природний газ для виробництва теплової енергії для потреб населення.

З огляду на викладене та з метою недопущення збитків підприємств теплокомуненерго, відповідно до вимог чинного законодавства, що регулює діяльність та відносини у сферах теплопостачання та надання комунальних послуг, з урахуванням принципів державної регуляторної політики щодо відкритості, прозорості, врахування громадської думки та доступності процесу державного регулювання у сфері теплопостачання у березні 2020 року за ініціативою НКРЕКП та у зв'язку зі зміною ціни природного газу з 5 500 грн/тис. м³ (що була врахована в діючому тарифі) на 3 948 грн/тис. м³, тарифів на виробництво теплової енергії на ТЕЦ, КГУ та покупну теплову енергію ліцензіатам НКРЕКП було скориговано тарифи на теплову енергію, які набрали чинності з 18.03.2020.

Крім того, у листопаді 2020 року та у зв'язку зі зміною ціни природного газу, тарифів на виробництво теплової енергії на ТЕЦ, КГУ та покупну теплову енергію для низки підприємств, на розподіл природного газу, електроенергію для технологічних потреб, водопостачання та водовідведення, рівня прожиткового мінімуму ліцензіатам у сфері теплопостачання, за ініціативою НКРЕКП було скориговано тарифи на теплову енергію та відповідні комунальні послуги, які набрали чинності з 01.12.2020.

Рис. 1.7. Динаміка змін середньозважених тарифів на теплову енергію протягом 2020 року за категоріями споживачів у зв'язку зі змінами деяких складових структури тарифів ліцензіатів НКРЕКП, грн/Гкал (без ПДВ)

Також слід зауважити, що для забезпечення досягнення балансу інтересів споживачів, ліцензіатів і держави, забезпечення безперешкодного доступу споживачів, замовників, ліцензіатів, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інших заінтересованих осіб до інформації, їх обізнаності на засадах гласності, відкритості,

добровільності та свободи висловлювань прийнято постанову НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, якою затверджено Порядок проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Порядок відкритих обговорень), яким визначено процедуру організації та проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП, зокрема з питань встановлення цін (тарифів).

Висновок

Таким чином, зміну рівня тарифів доцільно розглядати як наслідок, а причина цих змін знаходиться у прямій залежності від багатьох факторів, зокрема зовнішніх (зміни чинного законодавства, особливості функціонування ринку природного газу та електроенергії), а також зміни фінансово-економічних та нормативних показників діяльності підприємства, вартісних та кількісних складових структури тарифів, що мають безпосередній вплив на сферу регулювання діяльності підприємств теплокомуненерго.

У частині державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг НКРЕКП у повній мірі забезпечується вдосконалення власної нормативно-правової бази, зокрема з урахуванням змін в законодавстві та встановлення своїм ліцензіатам економічно обґрунтованих тарифів на теплову енергію та відповідні комунальні, які, в свою чергу є запорукою стабільного та беззбиткового функціонування ліцензіатів НКРЕКП у сфері теплопостачання.

2. РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ

2.1. Інформація щодо схвалених інвестиційних програм ліцензіатів НКРЕКП у сфері теплопостачання

Відповідно до статті 26¹ Закону України «Про теплопостачання» суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання розробляються інвестиційні програми (далі – ІП).

Особливості доступу споживачів до інформації, зокрема щодо формування та виконання ІП у сфері теплопостачання визначені Законом України «Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення» (далі – Закон).

Відповідно до статті 6 Закону суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання, ІП яких відповідно до законодавства підлягають погодженню органами місцевого самоврядування, забезпечують доступ до інформації про такі ІП шляхом розміщення в засобах масової інформації за місцем виконання ІП та на своїх офіційних веб-сайтах у мережі Інтернет (за наявності) та/або на інформаційних стендах проекту ІП та інформації про порядок надання до нього пропозицій.

Крім того, Порядком відкритих обговорень передбачено проведення ліцензіатом відкритого обговорення на місцях питання щодо схвалення ІП до винесення на відкрите обговорення НКРЕКП даного питання, а також проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП з питань схвалення ІП, на яких мають бути присутні представники місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування (за згодою), інші

заінтересовані особи, які подали заявки на участь у відкритому обговоренні та/або їх уповноважені представники.

Механізм розроблення ІІ, а також їх розгляд та схвалення НКРЕКП встановлено Порядком розроблення, затвердження, погодження, схвалення та виконання інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженим постановою НКРЕКП від 31.08.2017 № 1059 (далі – Порядок № 1059).

Крім того, статтею 13 Закону України «Про теплопостачання» передбачено відповідні повноваження органів місцевого самоврядування щодо погодження ними:

ІІ стосовно об'єктів теплопостачання, що перебувають у комунальній власності, крім тих, що виробляють теплову енергію на теплоелектроцентралях, ТЕС, АЕС, когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії; розміщення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці нових або реконструкцію діючих об'єктів теплопостачання та сприяння розвитку систем теплопостачання на відповідній території.

Враховуючи наведене вище та керуючись пунктом 3.5 Порядку № 1059, на розгляд НКРЕКП, ліцензіатом подається затверджена ним та погоджена органом місцевого самоврядування ІІ на планований період.

За результатами розгляду та всебічного опрацювання наданої ліцензіатами документації на відповідність вимогам Порядку № 1059, проведеної аналітичної роботи з опрацювання ринку послуг та товарів (обладнання та матеріалів), що включалися до ІІ ліцензіатів НКРЕКП у сфері теплопостачання, у 2020 році на засіданнях НКРЕКП, що проходили у формі відкритих слухань, було прийнято рішення щодо *схвалення ІІ 20 ліцензіатам НКРЕКП та внесення змін до них (3 ліцензіата НКРЕКП)*.

2.2. Інформація щодо рівня виконання та структури заходів схвалених інвестиційних програм, у тому числі з урахуванням фактичних джерел фінансування інвестиційних програм, приведених до фактичних обсягів корисного відпуску теплової енергії, за звітний період

Відповідно до положень Порядку № 1059, джерела фінансування ІІ – кошти, за рахунок яких здійснюється фінансування заходів ІІ, зокрема тарифні, залишкові (за наявності), позикові (облігаційні позики, банківські кредити), позатарифні (бюджетні кошти (за умови співфінансування за окремими заходами), власні (інші надходження, отримані від здійснення господарської діяльності, пов'язаної і не пов'язаної з ліцензованим видом діяльності), залучені (одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб, інвесторів, гранти та інші кошти, що не заборонені законодавством)).

Загальний обсяг фінансування схвалених ІІ на 2020 рік склав **361,0** млн.грн (без ПДВ), у тому числі:

- 193,4 млн грн (53,6 %) – амортизаційні відрахування;
- 124,9 млн грн (34,6 %) – виробничі інвестиції з прибутку;
- 38,6 млн грн (10,7 %) – залишкові кошти (невикористані кошти попередніх періодів);
- 4,1 млн грн (1,1 %) – позатарифні кошти (власні та інші кошти).

Кількісні показники зазначених ІІ:

- 58 одиниць котельного обладнання, у тому числі котли, котлові пальники, теплоутилізатори (модернізація, заміна);
- 161 одиниць насосного обладнання та частотних перетворювачів струму (заміна, встановлення);

- 44,3 км (в однотрубному вимірі) теплових мереж (реконструкція, заміна);
- 18 комплектів проектно-кошторисної документації (виготовлення);
- 3 вузла обліку теплової енергії на котельнях (заміна);
- 8 одиниць транспортних засобів спеціального та спеціалізованого призначення;
- 26 одиниць спеціальних приладів;
- 123 одиниць комп'ютерної та організаційної техніки.

Напрями заходів ІІ наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Напрями заходів ІІ	Планована вартість заходів, млн грн	Відсоток вартості заходів, %
Модернізація/реконструкція теплових мереж	223,1	61,8
Модернізація/реконструкція котельень та котельного обладнання	74,9	20,7
Модернізація/реконструкція насосного обладнання	31,1	8,6
Придбання спеціалізованої техніки та спеціальних приладів	15,2	4,2
Інші заходи (реконструкція димової труби, трансформаторної підстанції тощо)	7,5	2,1
Виготовлення проектно-кошторисної документації	7,6	2,1
Встановлення вузлів технологічного обліку теплової енергії	0,2	0,1
Заміна комп'ютерної техніки	1,4	0,4
Усього:	361,0	100

У зв'язку зі зменшенням корисного відпуску теплової енергії споживачам фактичні джерела фінансування (за оперативними даними, сформованими на підставі звітів ліцензіатів) схвалених ІІ на 2020 рік склали 298,4 млн грн (без ПДВ), у тому числі:

- 168,5 млн грн – амортизаційні відрахування;
- 87,2 млн грн – виробничі інвестиції з прибутку;
- 38,6 млн грн – залишкові кошти (невикористані кошти попередніх періодів);
- 4,1 млн грн – позатарифні кошти (власні та інші кошти).

Недоотриманий обсяг тарифних коштів (амортизаційні відрахування та виробничі інвестиції з прибутку), які є джерелами фінансування ІІ, складає 62,5 млн грн (без ПДВ).

Станом на 01.01.2021 ІІ на 2020 рік профінансовані ліцензіатами на загальну суму 107,4 млн грн (без ПДВ). Обсяг фінансування не є остаточним, оскільки ліцензіатами продовжується фінансування ІІ згідно з прийнятими рішеннями НКРЕКП за результатами проведення відповідних планових/позапланових перевірок.

Висновок

Перевірка виконання ІІ здійснюється шляхом аналізу форм звітності №7-НКРЕКП-інвестиції тепло, проведення планових та позапланових перевірок. Форма №7-НКРЕКП-інвестиції тепло оформлюється відповідно до платіжних доручень, актів вводу в експлуатацію, сертифікатів, виданих органами державного архітектурно-будівельного контролю на підставі актів готовності об'єкта до експлуатації.

Довідково: слід відмітити, що оскільки отримання сертифікатів в органах державного архітектурно-будівельного контролю є довготривалою процедурою (на кінець

року ці документи зазвичай відсутні), остаточна інформація щодо виконання ІІ відображається ліцензіатами у відкоригованих формах звітності №7-НКРЕКП-інвестиції тепло по мірі отримання сертифікатів та оформлення актів вводу в експлуатацію, а також за результатами планових або позапланових перевірок.

Водночас, відповідно до пункту 6.4 Порядку № 1059, передбачено можливість прийняття рішення щодо можливості продовження виконання ІІ після закінчення періоду дії діючої ІІ НКРЕКП, за результатами заходу державного контролю щодо додержання суб'єктом господарювання вимог ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання або після надання ліцензіатом відповідного обґрунтування, на засіданні, що проводиться у формі відкритого слухання.

Крім того, негативний вплив на стан виконання ІІ протягом 2020 року здійснили наступні чинники, зокрема:

проведення карантинних заходів на підприємствах ТКЕ з метою стримування поширення коронавірусної хвороби COVID-19;

неможливість застосування ліцензіатами договорів про надання комунальних послуг (з постачання теплової енергії та з постачання гарячої води), впроваджених нормами Закону про ЖКП, у зв'язку з чим фактично отримані доходи та тарифні витрати від ліцензованих видів діяльності з незалежних від підприємств причин визначались за тарифами на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, які були враховані у відповідних тарифах на комунальні послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води (які ліцензіати були змушені застосовувати до укладення нових договорів), складові структур яких не відповідали фактичним фінансово-економічним показникам діяльності підприємств, що у свою чергу вплинула на фактичні обсяги фінансування ІІ;

зрив процедур відкритих торгів на закупівлю матеріалів та обладнання (тендери).

3. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЩОДО НАДІЙНОСТІ ТА БЕЗПЕРЕБІЙНОСТІ ВИРОБНИЦТВА, ТРАНСПОРТУВАННЯ, ПОСТАЧАННЯ, ТЕПЛОВОЇ

ЕНЕРГІЇ, СТАНДАРТІВ ТА ВИМОГ ДО ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ

За даними форми звітності № 15-НКРЕКП-теплопостачання (річна) у 28 ліцензіатів (Інформація зазначена без врахування даних за 2020 рік від КП «ТЕПЛОЕНЕРГО»), що здійснюють господарську діяльність з транспортування та постачання теплової енергії, протягом 2020 року зафіксовано 5871 перерву, з яких 3751 перерва була в опалювальний період, 2120 - в міжопалювальний період. Загальна кількість перерв за причинами їх виникнення наведена на рис 3.1 та 3.2.

Рис. 3.1 Загальна кількість перерв у теплопостачанні за 2020 рік в опалювальний період

Рис. 3.2 Загальна кількість перерв у теплопостачанні за 2020 рік в міжопалювальний період

Найбільша середня тривалість перерв в опалювальний період зафіксована у КПТМ «КРИВОРІЖТЕПЛОМЕРЕЖА», КП ВМР «ВІННИЦЯМІСЬКТЕПЛОЕНЕРГО», ЛМКП «ЛЬВІВТЕПЛОЕНЕРГО», ОКП «МИКОЛАЇВОБЛТЕПЛОЕНЕРГО», КОНЦЕРН «МІСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ», ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО», КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ОДЕСИ», КП «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ», ПРАТ «ЧЕРКАСЬКЕ ХІМВОЛОКНО», ДМП «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО».

Середня тривалість перерв в опалювальний період за причинами їх виникнення наведена на рис 3.3.

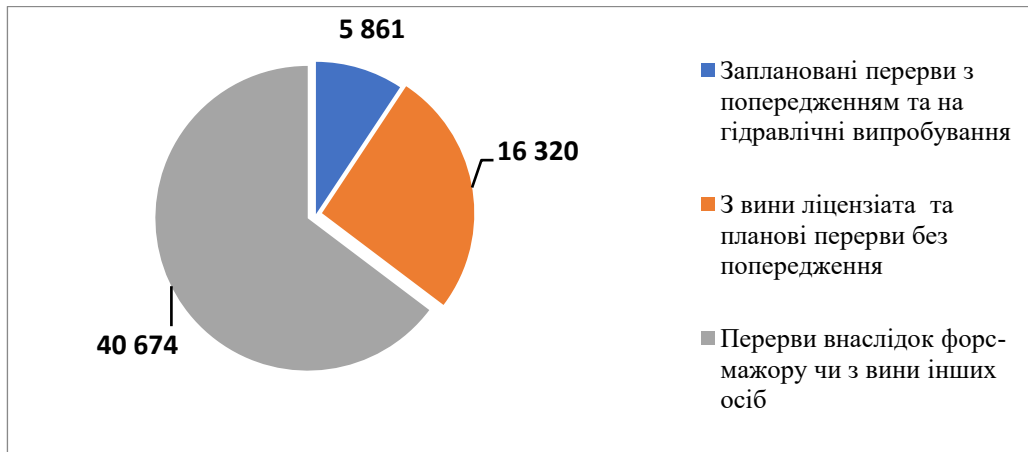

Рис. 3.3. Середня тривалість перерв в опалювальний період за причинами їх виникнення, хв.

Найвищі показники щодо середньої тривалості перерв в опалювальний період з вини компанії та без попередження споживачів зафіксовані у 6 ліцензіатів: ОКП «МИКОЛАЇВОБЛТЕПЛОЕНЕРГО», КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ОДЕСИ», ТОВ «КРАМАТОРСЬКТЕПЛОЕНЕРГО», ДП «СЄВЕРОДОНЕЦЬКА ТЕЦ», ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО», КПТМ «КРИВОРІЖТЕПЛОМЕРЕЖА». Для інших компаній цей показник не перевищував 1000 хв.

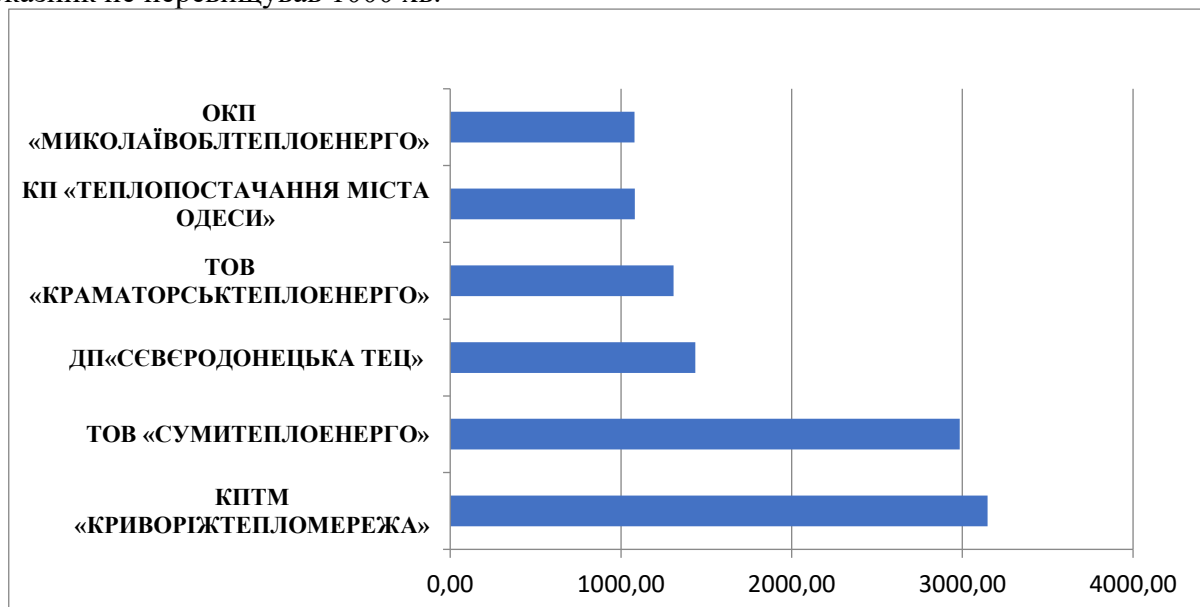

Рис. 3.4. Середня тривалість перерв з вини ліцензіата та планових перерв без попередження, хв.

Комерційна якість надання послуг у сфері теплопостачання (згідно форми звітності № 16-НКРЕКП-теплопостачання (квартальна) «Звіт щодо показників комерційної якості надання послуг у сфері теплопостачання») характеризує якість взаємовідносин ліцензіата у сфері теплопостачання зі споживачем, зокрема дотримання встановлених нормативно-правовими актами строків надання послуг та виконання робіт щодо:

- 1) надання доступу до мережі теплопостачання;
- 2) перевірка кількісних або якісних показників надання послуг;
- 3) відповідей на письмові звернення побутових споживачів (з питань теплопостачання).

За даними 29 ліцензіатів у сфері теплопостачання, що здійснюють господарську діяльність з транспортування та постачання теплової енергії протягом 2020 року надано 137514 послуг у сфері теплопостачання, середня тривалість надання послуг становила 7,34 доби. Загальна кількість наданих послуг ліцензіатами наведена на рис 3.5.

Рис. 3.5. Загальна кількість наданих послуг ліцензіатами

Згідно наданих ліцензіатами звітів послуги були надані з дотриманням установлених законодавством строків, крім послуг наданих КПТМ «ЧЕРКАСИТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (відсоток послуг, час виконання яких перевищив установлені строки, 5 %). Загальна кількість наданих ліцензіатами послуг та кількість послуг, час виконання яких перевищив установлені строки, за 2020 рік наведена в Таблиці 3.1:

№	Ліцензіати з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та з постачання теплової енергії	Загальна кількість наданих послуг	Кількість послуг, час виконання яких перевищив установлені строки
1	КОНЦЕРН «МІСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ»	54036	0
2	КП «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ»	46952	0
3	ТОВ «ЄВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ»	11686	0
4	КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ОДЕСИ»	7900	0
5	КП ВМР «ВІННИЦЯМІСЬКТЕПЛОЕНЕРГО»	3670	0
6	ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО»	3459	0
7	ПРАТ «ЧЕРКАСЬКЕ ХІМВОЛОКНО»	2333	0
8	КП «ТЕПЛОЕНЕРГО» ДМР	1082	0
9	МКП «ХМЕЛЬНИЦЬКТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО»	1045	0
10	АТ «ОБЛТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО»	1021	0
11	КПТМ «КРИВОРІЖТЕПЛОМЕРЕЖА»	870	0
12	ДМП «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО»	683	0
13	ОКП «МИКОЛАЇВОБЛТЕПЛОЕНЕРГО»	509	0
14	ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО»	467	0
15	ТОВ «КРАМАТОРСЬКТЕПЛОЕНЕРГО»	427	0
16	ТОВ «ІШП «ХАРКІВЕНЕРГОРЕМОНТ»	349	0
17	ЛМКП «ЛЬВІВТЕПЛОЕНЕРГО»	293	0
18	ТОВ «РІВНЕТЕПЛОЕНЕРГО»	136	0

19	ЛКП «ЗАЛІЗНИЧНЕТЕПЛОЕНЕРГО»	116	0
20	ТОВ ФІРМА «ТЕХНОВА»	105	0
21	КП «МІСЬКТЕПЛОВОДЕНЕРГІЯ»	96	0
22	ПРАТ «МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ»	87	0
23	АТ «ХЕРСОНСЬКА ТЕЦ»	80	0
24	КП «БРОВАРИТЕПЛОВОДОЕНЕРГІЯ»	69	0
25	КПТМ «ЧЕРКАСИТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО»	40	2
26	ДП «СЄВЄРОДОНЕЦЬКА ТЕЦ»	3	0
27	КП БМР «БІЛОЦЕРКІВТЕПЛОМЕРЕЖА»	0	0
28	ДП «КАЛУСЬКА ТЕПЛОЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ-НОВА»	0	0
29	КП «КОМЕНЕРГОСЕРВІС»	0	0

Висновок

Результати моніторингу щодо надійності та безперебійності виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та якості наданих споживачам послуг у сфері теплопостачання вказують на те, що більшість ліцензіатів дотримуються відповідних вимог чинного законодавства та забезпечують належний рівень якості послуг та строків їх надання.

Однак діяльність окремих ліцензіатів характеризується негативними показниками рівнями безперервності теплопостачання та надання послуг. Зокрема, найбільша середня тривалість перерв в опалювальний період у 2020 році зафіксована у КПТМ «КРИВОРІЖТЕПЛОМЕРЕЖА», КП ВМР «ВІННИЦЬМІСЬКТЕПЛОЕНЕРГО», ЛМКП «ЛЬВІВТЕПЛОЕНЕРГО», ОКП «МИКОЛАЇВОБЛТЕПЛОЕНЕРГО», КОНЦЕРН ««МІСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ», ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО», КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ОДЕСИ», КП «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ», ПРАТ «ЧЕРКАСЬКЕ ХІМВОЛОКНО», ДМП «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО». Водночас 6 ліцензіатів допустили вищі показники щодо середньої тривалості перерв в опалювальний період з вини компанії та без попередження споживачів порівняно з іншими компаніями.

4. ВИКОНАННЯ ЛІЦЕНЗІАТАМИ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНОДАВСТВА

4.1. Кількість та типи порушень законодавства ліцензіатами НКРЕКП

За результатами здійснення НКРЕКП заходів державного нагляду (контролю) діяльності ліцензіатів НКРЕКП при провадженні ними господарської діяльності з виробництва теплової енергії протягом 2020 року виявлено 29 порушень, а саме:

11 - порушень Правил № 717;

11 - порушень постанови НКРЕКП від 10.10.2017 № 1223 «Про затвердження Порядку (правил) організації та ведення обліку за ліцензованими видами діяльності суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання» (далі – Порядок № 1223);

7 - порушень постанови НКРЕКП від 06.04.2017 № 491 «Про затвердження Порядку розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання» (далі – Порядок № 491).

Кількість порушень законодавства ліцензіатами НКРЕКП при провадженні діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами становить 29, зокрема:

- 10 - порушень Правил № 717;
- 10 - порушень Порядку № 1223;
- 9 - порушень Порядку № 491.

А також зафіксовано 32 порушення законодавства при провадженні діяльності з постачання теплової енергії:

- 11 - порушень Правил № 717;
- 12 - порушень Порядку № 1223;
- 9 - порушень Порядку № 491.

Висновок

Здебільшого, виявлені порушення ліцензіатами НКРЕКП вимог чинного законодавства належать до порушень Правил № 717 та Порядку № 1223.

4.2. Показники технічної якості з виробництва, транспортування теплової енергії

4.2 Показники технічної якості з виробництва, транспортування теплової енергії

4.2.1. Показник питомих витрат умовного палива на виробництво 1 Гкал, відпущеної з джерел теплової енергії

Відповідно до звітних даних ліцензіатів НКРЕКП, середньозважений показник питомих витрат умовного палива на виробництво 1 Гкал, відпущеної з джерел теплової енергії ліцензіатів НКРЕКП (крім теплоелектроцентралей, теплоелектростанцій, атомних електростанцій, когенераційних установок та установок з використанням альтернативних джерел енергії) у 2020 році становив **160,6 кг у. п./Гкал**.

Основними чинниками, що впливають на зазначений показник є склад котельного обладнання; термін експлуатації котлів (нормативний показник збільшення питомої норми споживання умовного палива для сталевих секційних котлів становить 0,44% на рік); робота котлів на режимах відмінних від номінальних.

4.2.2. Показник питомих витрат електричної енергії на виробництво 1 Гкал, відпущеної з джерел теплової енергії

Відповідно до звітних даних ліцензіатів НКРЕКП, середньозважений показник питомих витрат електричної енергії на виробництво 1 Гкал, відпущеної з джерел теплової енергії ліцензіатів НКРЕКП (крім теплоелектроцентралей, теплоелектростанцій, атомних електростанцій, когенераційних установок та установок з використанням альтернативних джерел енергії) у 2020 році становив **13,3 кВт·год/Гкал**. Основними чинниками, що впливають на величину питомих витрат електроенергії, на технологічні потреби виробництва теплової енергії є технологічна схема виробництва теплової енергії, тип котельного обладнання, склад та режим роботи електроспоживаючого обладнання.

4.2.3. Показник питомих витрат електричної енергії на транспортування 1 Гкал, відпущеної з мереж теплової енергії

Відповідно до звітних даних ліцензіатів НКРЕКП, середньозважений показник питомих витрат електроенергії, на технологічні потреби транспортування теплової енергії, на одиницю відпущеної з мереж теплової енергії ліцензіатів НКРЕКП у 2020 році становив

20,2 кВт·год/Гкал. Основними чинниками, що впливають на величину питомих витрат електроенергії, на технологічні потреби транспортування теплової енергії є технологічна схема транспортування теплової енергії, гідравлічний та температурний режим роботи теплових мереж, склад та режим роботи електроспоживаючого обладнання.

4.2.4 Відсоток втрат теплової енергії в мережах за 2020 рік

Рівень фактичних втрат власної теплової енергії в теплових мережах ліцензіатів НКРЕКП, відповідно до звітних даних у відсотках до загального надходження теплової енергії в мережу в 2020 році становило **22,8 %**. Основними чинниками, що впливають на відсоток втрат теплової енергії в теплових мережах є стан та режим роботи теплової мережі, спосіб прокладання та тип теплової ізоляції теплової мережі, наявність приладів обліку теплової енергії на джерелі теплової енергії та у споживачів.

4.3 Динаміка обсягів реалізації теплової енергії споживачам

Структура споживання теплової енергії, реалізованої власним споживачами ліцензіатів НКРЕКП у 2020 році, становила на потреби опалення та вентиляції 83,5 %, на потреби постачання гарячої води 16,5 %, для технологічних потреб споживачів 0,04 % (рис. 4.1).

Рис. 4.1 Структура споживання теплової енергії, зокрема в складі відповідних комунальних послуг, реалізованої власним споживачам ліцензіатів НКРЕКП у 2020 році

На даний час спостерігається чітка тенденція щодо зменшення фактичних обсягів реалізації як теплової енергії (рис. 4.2), так і відповідних комунальних послуг. Так, по ліцензіатах НКРЕКП, фактичний обсяг реалізації теплової енергії у 2020 році, порівняно з 2019 роком, зменшився на 8,3 %, а також відбулось зниження фактичних обсягів реалізації теплової енергії у 2020 році для потреб опалення та вентиляції на 6,3 % та для потреб постачання гарячої води на 11,2 % у порівнянні із 2019 роком (рис. 4.3).

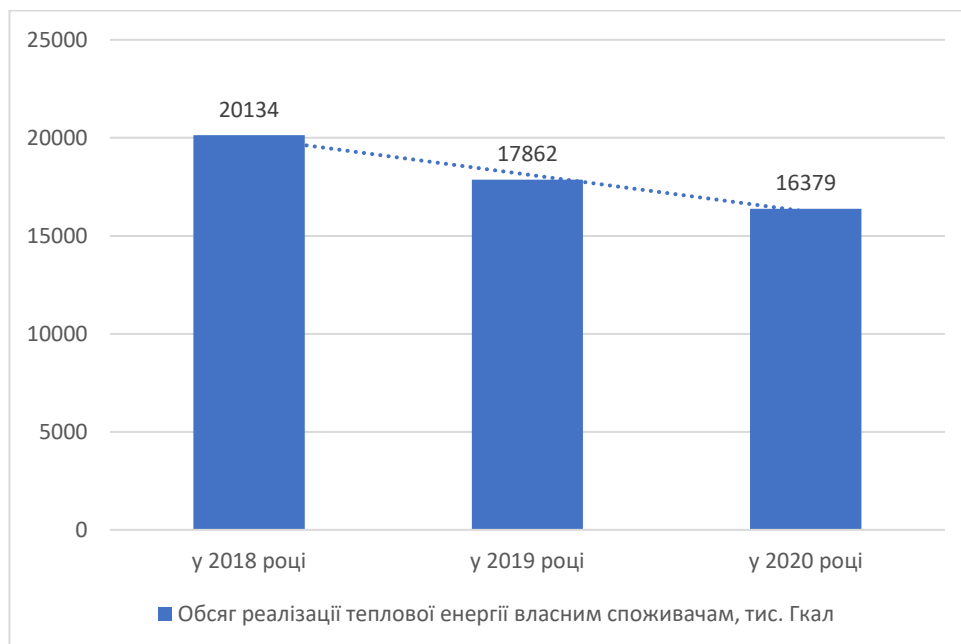

Рис. 4.2 Динаміка споживання теплової енергії, зокрема в складі відповідних комунальних послуг, реалізованої власним споживачам ліцензіатів НКРЕКП у 2018 – 2020 роках

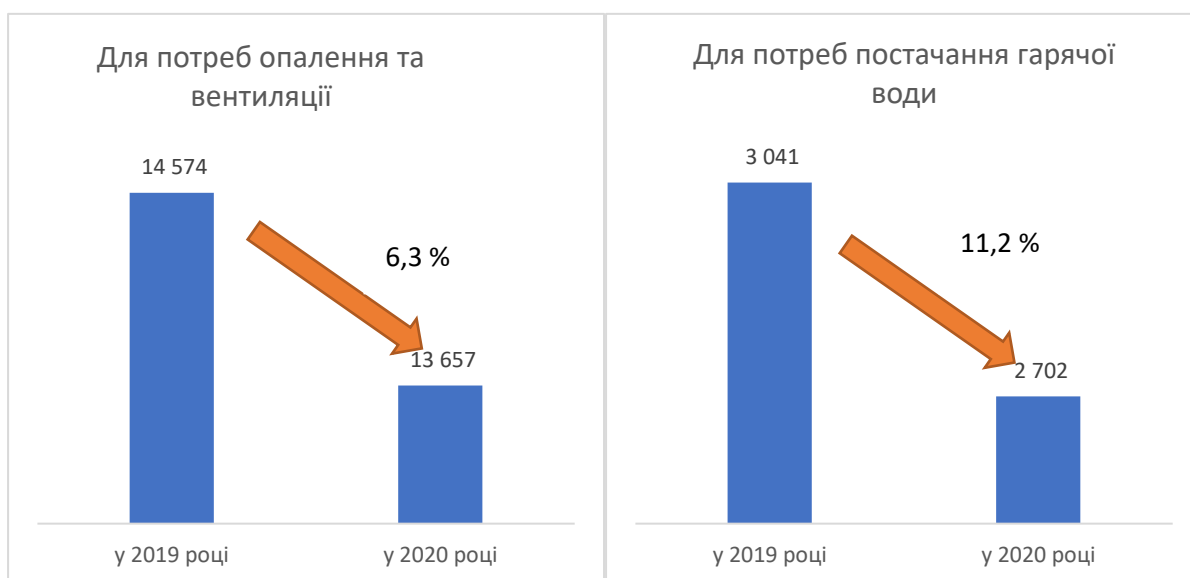

Рис. 4.3. Фактичні обсяги реалізації теплової енергії для потреб опалення та вентиляції і для потреб постачання гарячої води ліцензіатами НКРЕКП у 2019 та 2020 роках, тис. Гкал.

Основними чинниками зниження фактичних обсягів реалізації теплової енергії є, зокрема, зміна кліматологічних показників (аномально теплі зими), від'єднання тепловикористальних установок споживачів та зменшення споживання теплової енергії внаслідок термомодернізації будівель та встановлення приладів обліку. Крім того, суттєвим чинником, що обумовлює зазначену тенденцію, є зменшення обсягів надання послуги з централізованого постачання гарячої води, а подекуди і відмова від надання зазначеної послуги в окремих регіонах через низьку конкурентну привабливість її у порівнянні з системами індивідуального постачання гарячої води. Так, зокрема, більше 40 % ліцензіатів

НКРЕКП (12 із 29) не надають, або суттєво обмежили надання послуги з постачання гарячої води, у інших прослідковується тенденція щодо зменшення обсягів надання зазначеної послуги.

Інформація щодо фактичних обсягів реалізації теплової енергії ліцензіатами НКРЕКП, у розрізі регіонів України, тис. Гкал на рис. 4.4.

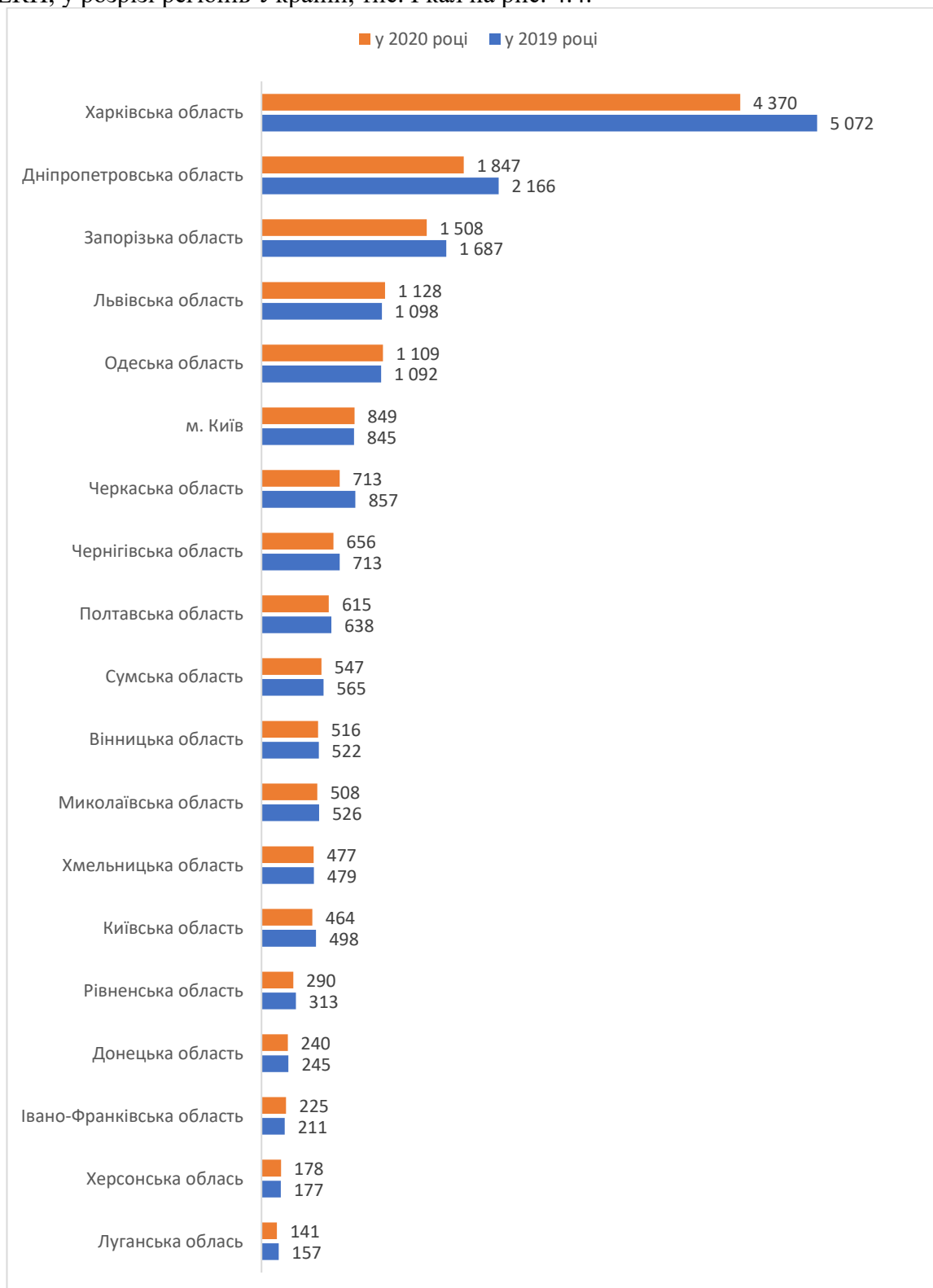

Рис. 4.4. Інформація щодо фактичних обсягів реалізації теплової енергії ліцензіатами НКРЕКП, у розрізі регіонів України, тис. Гкал.

5. ДОТРИМАННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЛІЦЕНЗІЙНИХ УМОВ

НКРЕКП здійснює заходи державного нагляду (контролю) щодо дотримання ліцензіатами НКРЕКП вимог Ліцензійних умов, за такими напрямками:

- організаційні вимоги до провадження господарської діяльності,
- кадрові вимоги до провадження господарської діяльності,
- технологічні вимоги до провадження господарської діяльності.

У 2020 році при проведенні заходів державного нагляду (контролю) виявлено 65 порушень Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії.

Більшість порушень, а саме 64 (98 %) стосується недотримання ліцензіатами організаційних вимог до провадження господарської діяльності у сфері тепlopостачання та лише 1 порушення (2 %) недотримання технологічних вимог провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами. Порушення кадрових вимог до провадження господарської діяльності у сфері тепlopостачання не було виявлено.

Висновок

Ліцензіати у більшості випадків припускалися порушень Ліцензійних умов у частині організаційних вимог до провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії: їх частка становить 98 % від загальної кількості виявлених порушень.

6. МОНІТОРИНГ РІВНЯ ПРОЗОРОСТІ

Відповідно до положень законодавства НКРЕКП здійснює заходи державного нагляду (контролю) в частині дотримання ліцензіатами НКРЕКП вимог нормативно-правових актів щодо вчасності здійснення публікацій інформації (у тому числі на власних вебсайтах тепlopостачальних підприємств), передбаченої чинним законодавством, а також повноти інформації, що підлягає публікації.

У 2020 році при проведенні заходів державного нагляду (контролю) виявлено 6 порушень, допущених ліцензіатами НКРЕКП у сфері тепlopостачання, зокрема 3 порушення щодо вчасності здійснення публікацій інформації, передбаченої чинним законодавством, а також 3 порушення повноти інформації, що підлягає публікації.

Висновок

Ліцензіати НКРЕКП у сфері тепlopостачання припускалися порушень щодо вчасності здійснення публікацій інформації, передбаченої чинним законодавством, а також щодо повноти інформації, що підлягає публікації.

7. ПРОЯВИ ПЕРЕХРЕСНОГО СУБСИДІЮВАННЯ

Прояви перехресного субсидіювання є предметом моніторингу, який здійснюється НКРЕКП у відповідності до статті 17 Закону про НКРЕКП, якою передбачено контроль за недопущенням перехресного субсидіювання при провадженні господарської діяльності суб'єктами природних монополій і суміжних ринків у сфері комунальних послуг.

У 2020 році при проведенні заходів державного нагляду (контролю) не виявлено фактів переміщення доходів/витрат від провадження господарської діяльності за кодами класифікації видів економічної діяльності (КВЕД) з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії для фінансової підтримки іншого виду господарської діяльності в межах одного суб'єкта господарювання.

Висновок

В ході моніторингу, за результатами заходів державного нагляду (контролю) провадження ліцензіатами НКРЕКП діяльності у сфері теплопостачання, не було встановлено фактів перехресного субсидіювання.

8. СТАТИСТИКА СКАРГ СПОЖИВАЧІВ

За результатами роботи в частині досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сфері теплопостачання, і держави, забезпечення захисту прав споживачів протягом 2020 року опрацьовано 1322 письмових звернень споживачів теплової енергії і комунальних послуг, громадських організацій та інших осіб (у тому числі з питань, які стосувались сфери теплопостачання).

Розподіл звернень за темами порушених у них питань:

- встановлення тарифів на теплову енергію та відповідні комунальні послуги, обґрунтування розміру та складових тарифів;
- укладення договорів про постачання (купівлю-продаж) теплової енергії та договорів про надання комунальних послуг;
- розрахунки (нарахування плати) за спожиту теплову енергію та комунальні послуги;
- безперервність теплопостачання і якість послуг у сфері теплопостачання та надання комунальних послуг;
- оснащення багатоквартирних будинків вузлами комерційного обліку та нарахування плати за встановлення, обслуговування, заміну і періодичну повірку вузлів обліку;
- приєднання до мереж централізованого теплопостачання;
- інші питання, що стосуються діяльності у сфері теплопостачання.

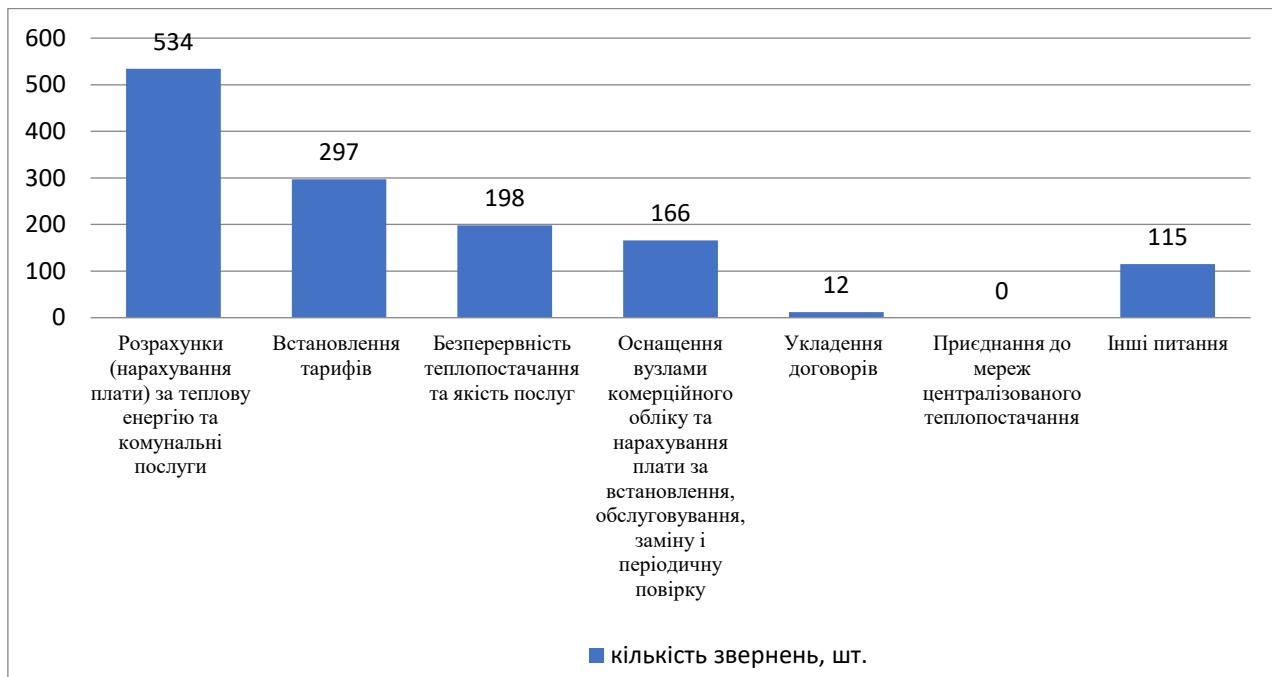

Рис. 8.1. Розподіл кількості звернень у 2020 році за темами порушених питань

Із загальної кількості звернень майже 96 % (1269 звернень) стосувались питань порушених побутовими споживачами, та 4 % (53 звернення) питань, які надійшли від непобутових споживачів.

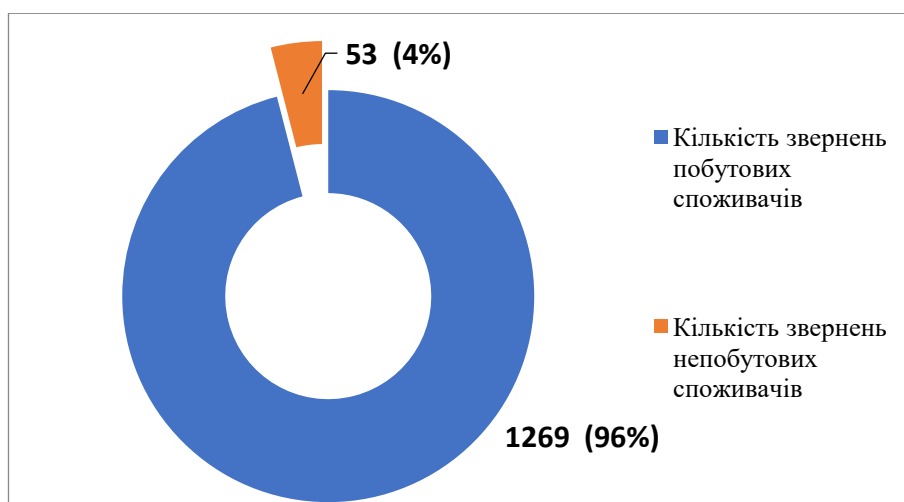

Рис. 8.2. Кількість звернень побутових / непобутових споживачів за 2020 рік

Із загальної кількості опрацьованих звернень: 648 (49 %) стосувались питань щодо діяльності ліцензіатів НКРЕКП у сфері теплопостачання, 674 (51 %) щодо діяльності ліцензіатів обласних державних адміністрацій у сфері теплопостачання та звернень без зазначення теплопостачального підприємства (надавача послуг).

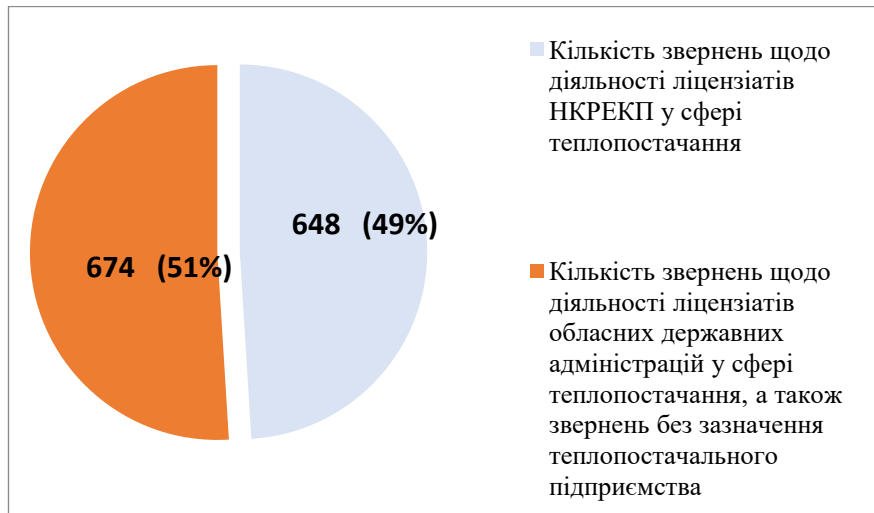

Рис. 8.3. Кількість звернень у 2020 році щодо діяльності ліцензіатів НКРЕКП, ліцензіатів обласних державних адміністрацій, а також звернень без зазначення теплопостачального підприємства (виконавця послуги)

З метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави та запровадження механізмів захисту прав споживачів звернення розглядались з дотриманням вимог чинного законодавства та положень Правил розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та врегулювання спорів, затверджених постановою НКРЕКП від 02 липня 2019 року № 1333, якими визначено порядок розгляду звернень (скарг) споживачів на дії (бездіяльність) суб'єктів господарювання, ліцензування діяльності яких у сфері теплопостачання здійснюється НКРЕКП.

Завдяки інформаційно-довідковому сервісу – телефонній «гарячій лінії» НКРЕКП здійснювався постійний діалог зі споживачами теплової енергії і комунальних послуг, суб'єктами господарювання та іншими заінтересованими особами з наданням їм актуальної інформації, роз'яснень чинного законодавства та консультацій з проблемних питань у сферах теплопостачання і надання житлово-комунальних послуг. А саме протягом 2020 року надано 272 консультацій.

У частині реалізації конституційного права громадян на звернення та відповідно до статті 22 Закону України «Про звернення громадян» в НКРЕКП організовано особистий прийом громадян керівництвом НКРЕКП. На особистому прийомі протягом 2020 року розглядались нагальні питання, що турбували громадян (споживачів послуг) та стосувались, зокрема, порядку здійснення нарахування плати за послугу з постачання теплової енергії (централізованого опалення) при знятті з абонентського обліку вузла комерційного обліку теплової енергії, у зв'язку із закінченням чинного терміну його метрологічної повірки; здійснення виконавцем послуги перерахунку плати за надану послугу з постачання гарячої води у разі невідповідності фактичної температури гарячої води у точці розбору нормативній та інших питань. (У зв'язку з поширенням на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, протягом часу дії карантинних заходів, передбачених постановами Кабінету Міністрів України та наказом НКРЕКП від 16.03.2020 № 18-а «Про запобігання поширенню коронавірусу COVID-19 в НКРЕКП», особистий прийом громадян не здійснювався).

Висновок

78 % (1029 шт.) від загальної кількості опрацьованих упродовж 2020 року звернень стосувались питань встановлення тарифів, розрахунків (нарахування плати) за спожиту

теплову енергію і комунальні послуги, безперервності теплопостачання та якості послуг у сферах теплопостачання і надання комунальних послуг.

За результатом опрацювання звернень НКРЕКП надала ґрунтовні відповіді на порушенні у них питання з посиланням на норми чинного законодавства. У випадку коли питання, з яким звертався споживач, не належало до компетенції НКРЕКП заявнику було роз'яснено повноваження відповідних органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування до компетенції яких належить вирішення порушеного ним питання.

Для з'ясування обставин порушених у зверненнях питань та надання вичерпної і ґрунтовної відповіді заявникам, НКРЕКП зверталась листами до *ліцензіатів НКРЕКП у сфері теплопостачання* з вимогою прийняти звернення до розгляду, інформувати заявника щодо можливих шляхів вирішення порушених ним питань та повідомити про результати розгляду НКРЕКП. Також, за результатом окремих звернень проводились перевірки діяльності ліцензіатів НКРЕКП, якщо порушене питання стосувалось діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

Із загальної кількості звернень, опрацьованих у 2020 році, 648 звернень (49 %) стосувались діяльності ліцензіатів НКРЕКП, а 674 (51 %) звернень діяльності ліцензіатів обласних державних адміністрацій. Ураховуючи те, що кількість ліцензіатів обласних державних адміністрацій значно перевищує кількість ліцензіатів НКРЕКП, це свідчить про значно більшу ефективність діяльності НКРЕКП і підприємств, що відносяться до сфери її державного регулювання, в частині досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави.

ТАБЛИЦІ

Таблиця 1.1	Перелік підприємств з найвищим рівнем розрахунків споживачів за спожиту теплову енергію, відповідні комунальні послуги та послуги з транспортування теплової енергії	9
Таблиця 1.2	Перелік підприємств з найнижчим рівнем розрахунків споживачів за спожиту теплову енергію, відповідні комунальні послуги та послуги з транспортування теплової енергії	9
Таблиця 2.1	Напрями заходів інвестиційних програм	13
Таблиця 3.1	Загальна кількість наданих ліцензіатами послуг та кількість послуг, час виконання яких перевищив установлені строки	17

РИСУНКИ

Рис. 1.1	Середньозважений рівень тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання (станом на 31.12.2020), грн/Гкал (без ПДВ)	5
Рис. 1.2	Мінімальний, середній та максимальний тариф на теплову енергію, грн/Гкал (без ПДВ)	5
Рис. 1.3	Середньозважений рівень тарифів на послугу з постачання теплової енергії (станом на 31.12.2020), грн/Гкал (з ПДВ)	6
Рис. 1.4	Мінімальний, середньозважений та максимальний тарифи на послугу з постачання гарячої води для споживачів, які отримують її без використання ІТП (станом на 31.12.2020), грн/м ³ (з ПДВ)	7
Рис. 1.5	Структури середньозважених тарифів на теплову енергію за категоріями споживачів станом на 31.12.2020 для ліцензіатів НКРЕКП, грн/Гкал (без ПДВ)	8
Рис. 1.6	Структура середньозважених тарифів на послугу з постачання гарячої води за категоріями споживачів, які отримують її без використання ІТП, грн/м ³ (з ПДВ)	8
Рис. 1.7	Динаміка змін середньозважених тарифів на теплову енергію протягом 2020 року за категоріями споживачів у зв'язку зі змінами деяких складових структури тарифів ліцензіатів НКРЕКП, грн/Гкал (без ПДВ)	10
Рис. 3.1	Загальна кількість перерв у теплопостачанні за 2020 рік в опалювальний період	15
Рис. 3.2	Загальна кількість перерв у теплопостачанні за 2020 рік в міжопалювальний період	15
Рис. 3.3	Середня тривалість перерв в опалювальний період за причинами їх виникнення, хв	15
Рис. 3.4	Середня тривалість перерв з вини ліцензіата та планових перерв без попередження, хв	16
Рис. 3.5	Загальна кількість наданих послуг ліцензіатами	17
Рис. 4.1	Структура споживання теплової енергії, зокрема в складі відповідних комунальних послуг, реалізованої власним споживачам ліцензіатів НКРЕКП у 2020 році	20
Рис. 4.2	Динаміка споживання теплової енергії, зокрема в складі відповідних комунальних послуг, реалізованої власним споживачам ліцензіатів НКРЕКП у 2018 – 2020 роках	21

Рис. 4.3	Фактичні обсяги реалізації теплової енергії для потреб опалення та вентиляції і для потреб постачання гарячої води ліцензіатами НКРЕКП у 2019 та 2020 роках, тис. Гкал	21
Рис. 4.4	Інформація щодо фактичних обсягів реалізації теплової енергії ліцензіатами НКРЕКП, у розрізі регіонів України, тис. Гкал	22
Рис. 8.1	Розподіл кількості звернень у 2020 році за темами порушених питань	25
Рис. 8.2	Кількість звернень побутових / непобутових споживачів за 2020 рік	25
Рис. 8.3	Кількість звернень у 2020 році щодо діяльності ліцензіатів НКРЕКП, ліцензіатів обласних державних адміністрацій, а також звернень без зазначення теплопостачального підприємства (виконавця послуги)	26